

16. April 2008

www.kas.dewww.kas.de/rumaenien

COMUNICAT DE PRESA

Discurs sustinut de presedintele României, Traian Basescu, la Forumul de politica europeana Konrad Adenauer Stiftung

Centrala Universitara din Bucuresti, la Forumul de politica europeana Konrad Adenauer -Stiftung. Va prezentam integral discursul sustinut de seful statului cu aceasta ocazie: "Recunosc faptul ca în România astfel de dezbateri sunt extrem de rare. Va marturisesc ca am participat întotdeauna cu multa placere la astfel de dezbateri, fie ca ele s-au desfasurat în Statele Unite sau în Europa, si vreau sa cred ca prin prezenta Fundatiei Konrad Adenauer, prin prezenta a German Marshall Fund în România, astfel de dezbateri vor deveni tot mai frecvente.

În ceea ce priveste politica de securitate, politica externa a României, avem nevoie de confruntare de idei, avem nevoie de capacitatea de a gasi cele mai bune solutii care întotdeauna rezulta din dezbaterile deschise a realitatilor României, a realitatilor regiunii în care România se afla, a realitatilor legate de evolutia globala din care România nu poate sa fie exceptata. Din punctul meu de vedere, este un lucru extrem de important ca dezbaterile publice pe o problematica legata de politica externa sa devina o constanta a vietii noastre publice si nu cred ca ne dorim doar simplele anunturi de la nivelul institutiilor statului - fie ca vorbim de Presedintie, de ministerul de Externe, de Palatul Victoria, de orice alta institutie care enunta politici ce nu sunt dezbaterute sau care nu sunt rezultatul unor dezbateri ale societatii civile. Apreciez ca participarea specialistilor din diverse domenii într-un cadru în care societatea civila, oamenii cu ocupatii în domeniul securitatii si al politicii externe reprezinta o sursa fundamentala de creare de pozitii ale României în politica externa, de creare de idei solide, de creare de argumente care sa justifice pozitiiile si atitudinile noastre în politica externa. În ceea ce

a priveste, va pot spune ca, înca de la începutul mandatului, în prima parte a anului 2005, am enuntat ca prioritati de politica externa o politica regionala solida bazata pe interesul national al României, dar care sa tina cont, în egala masura, de interesul regiunii. Din acest punct de vedere, putem spune ca Summitul NATO a confirmat orientarile de politica externa ale României - daca înainte de începerea Summitului singura certitudine era ca acesta va fi cel mai mare Summit din istoria Aliantei, pâna la terminarea lui au existat doua mari semne de întrebare: daca dincolo de a fi cel mai mare, va fi si un succes din punct de vedere al organizarii si, de asemenea, întrebarea fundamentala era care va fi rezultatul acestui Summit, din punct de vedere politic. Iata ca astazi avem raspuns la toate cele trei mari întrebări: a fost cel mai mare Summit din istoria Aliantei, a fost un succes din punct de vedere al organizarii si a fost un succes din punct de vedere al substantei, al deciziilor adoptate cu ocazia Summitului. Din simpla enumerare a participarii, ne putem da seama de consistenta deciziilor politice adoptate. Au fost cele 26 de state membre, au participat nu mai puțin de 29 de alte state - state partenere, inclusiv partenerii globali ai NATO: Australia, Noua Zeelanda, Iordania, Japonia - si, în acelasi timp, prezenta, la Summit, a Secretarului General al ONU, domnul Ban Ki Moon, a Presedintelui Comisiei Europene, domnul Barroso, au rotunjit si au dat greutate deciziilor politice adoptate. Nu mai puțin importanta a fost prezenta Bancii Mondiale, care s-a manifestat pe tema Afganistan.

Pe acest "frame", putem spune ca cele mai importante decizii au fost legate, pe de o parte, de regiune, de regiunea în care

16. April 2008

www.kas.de

www.kas.de/rumaenien

România exista si, pe de alta parte, de Afganistan. Practic, concluziile Summitului, documentul politic adoptat, reprezinta un pas fundamental în procesul de transformare al Aliantei care se afirma, fara dubii, a fi mai mult decât o organizatie politico-militara, având ca principala destinatie doar securitatea propriilor membri. Prin abordarile pe care le-a avut si deciziile pe care le-a adoptat, NATO se prezinta a fi o organizatie globala cu capacitatea de a influenta, în interesul democratiei, al pacii, în interesul cetatenilor statelor membre, evolutiile în lume, din punct de vedere al securitatii. Venind la interesele României - si trebuie sa va marturisesc ca vorbesc cu placere despre acest subiect - trebuie sa mentionez faptul ca exista, ca obiectiv în politica noastra externa, asa cum ea se manifesta în ultimii trei ani, cresterea nivelului de securitate din jurul frontierelor României. Din acest motiv, politica noastra externa a fost puternic orientata catre Balcanii de Vest, puternic orientata catre Ucraina, puternic orientata catre spatiul Marii Negre.

Printre deciziile extrem de importante adoptate au fost cele despre extinderea NATO si acestea corespund, în totalitate, interesului de securitate al regiunii si al României. Summitul a adoptat decizia invitarii Croatiei si Albaniei, state din zona Balcanilor, extrem de importante din punct de vedere al securitatii pentru România. NATO, de asemenea, a adoptat solutia ca Macedonia sa devina stat membru NATO imediat ce isi rezolva contenciosul cu Grecia legat de denumire.

Mai mult, Summitul NATO a "upgradat" nivelul de cooperare între organizatii, între NATO si state din imediata noastra vecinatate, fie ca vorbim de Muntenegru, de Bosnia-Hertegovina, dar si de Serbia. Si aici as face o mentiune speciala: legat de Serbia, România considera ca Serbia este cheia stabilitatii în Balcani - fara o Serbie stabila si angajata pe drumul integrarii euroatlantice, Balcanii nu au cum sa dobândeasca stabilitate. Aici s-a materializat efortul nostru ca Serbia sa primeasca si ea o upgradare a relatiei cu NATO - de la Parteneriat pentru pace la Dialog intensificat - chiar daca Guvernul de la Belgrad nu a facut o asemenea

solicitare, tocmai pentru a lasa deschisa, pentru Serbia, optiunea sa ceara sa intre în regimul de Dialog intensificat, atunci când conditiile politice interne vor permite acest lucru. Ar fi fost si o eroare ca între statele din regiunea Balcanilor sa se creeze un decalaj, Serbia ramânând în urma din punct de vedere al nivelului de cooperare cu NATO, fata de toate celelalte state.

Privind catre frontiera sud-vestica, as spune ca, prin oferirea cooperarii la nivel de parteneriat, de dialog intensificat Serbiei, România își upgradeaza nivelul de securitate de pe aceasta frontiera. România are o frontiera de circa 550 de km cu Serbia si este în obiectivul nostrum securizarea frontierelor prin promovarea integrarii vecinilor nostri în structurile din care si noi facem parte. Aceeasi viziune ne-a facut sa ne asezam în grupul statelor care sustin ca, atunci când vor fi pregatite, Ucraina si Georgia sa devina state membre NATO. Am insistat pentru varianta primirii Planului de actiune pentru Ucraina la acest Summit, iar optiunea noastra nu a putut fi materializata pentru simplul motiv ca au existat argumentele ca Ucraina nu a atins inca nivelul, standardele cerute pentru ca o astfel de invitatie sa fie facuta. Ceea ce am obtinut, însa, ne satisface, pentru ca, prin decizia adoptata în concluziile Summitului, s-a garantat ca Ucraina si Georgia vor deveni state membre NATO, atunci când vor îndeplini conditiile. Mai mult decât atât, membrii NATO au delegat ministrii de Externe sa faca o evaluare a Ucrainei în luna decembrie si, în cazul în care, între timp, parametrii de performanta vor fi atinsi, urmare a constatarii ministrilor de Externe sa se stabileasca, sa se dea liber Planului de actiune pentru a deveni membru NATO.

Aceasta clarifica foarte mult faptul ca, pe de o parte, NATO doreste ca Ucraina sa devina membru al Aliantei, atunci când va îndeplini standardele, iar, pe de alta parte, nu este nevoie sa se astepte pâna la urmatorul Summit care va lua în discutie problematica extinderii, pentru ca Ucraina sa primeasca Planul de actiune. Sigur, si securizarea frontierei României cu Ucraina este vitala din punct de vedere al securitatii României, pentru simplul motiv ca România are nevoie

16. April 2008

www.kas.de

www.kas.de/rumaenien

în jurul frontierelor de state care împartă același set de valori și de principii în evoluția lor democratică. Cu cât mai multe state care își bazează activitatea și deciziile pe setul de valori specific NATO, cu atât mai multă securitate pentru România. În plus, în ceea ce privește Ucraina, poziția noastră de susținere pentru a deveni membră NATO, atunci când îndeplinește toate standardele este legată și de politica noastră față de Republica Moldova. Ne dorim securizarea frontierelor acestei țări prin așezarea ei între două state membre NATO. Dacă cei 680 de km de frontieră pe care îi avem cu Republica Moldova sunt securizați pe flancul occidental, ne dorim ca și flancul oriental al Moldovei să fie asistat, dacă vreți, de un stat care se îndreaptă cu pași fermi către NATO, un stat care respectă setul de valori despre care toți știm că reprezintă cheia și sinteza, dacă vreți, modului de a trăi în NATO, într-o organizație politico-militară democratică. Mergând la Georgia, trebuie să menționez faptul că susținerea noastră pentru aceasta este legată de faptul că este un stat riveran la Marea Neagră, iar politica noastră regională vizează securizarea Marii Negre. Or, acest lucru nu se poate face decât creând mediul politic și de securitate specific NATO. Nu avem prin atitudine noastră nicio urmă de ostilitate față de Federația Rusă. Susținerea noastră pentru ca Ucraina și Georgia să facă pași în procesul de integrare în NATO nu vizează ostilitate față de Rusia, ci vizează interesul nostru național ca, în regiunea unde românii trăiesc, să fie securitate și democrație. De altfel, din acest punct de vedere am avut explicații cu demnitarilor ruși prezenți la Summitul NATO și sperăm ca nivelul de încredere al dialogului dintre România și Federația Rusă să crească în continuare, pentru că suntem conștienți de importanța regională a Federației Ruse. În același timp suntem conștienți de nevoile noastre de securitate și de nevoile regiunii de securitate.

Dacă România ar fi situată într-o regiune în care securitatea se diminuează, în care stabilitatea statelor se diminuează, românii ar fi afectați în mod fundamental, pentru că regiunea ar putea fi prinsă într-o zonă de instabilitate și atunci nu numai securitatea directă, dar securitatea economică, diminu-

area investițiilor ar afecta evoluțiile viitoare ale României. Din acest motiv, privim cu toată atenția evoluțiile din regiune, iar efortul diplomatic și politic pentru regiune este major. Plecăm de la premisa că, din cele patru mari probleme ale Europei în următoarele decade, problema zero este securitatea - niciun proiect de evoluție al prosperității, de evoluție socială, de evoluție instituțională la nivel european nu poate fi conceput în afara garantării securității statelor și cetățenilor Uniunii Europene.

Un alt subiect care pentru noi a fost important, în acest Summit, este legat de securitatea energetică. România a fost unul din promotorii ideii de securitate energetică prin crearea de alternative la aprovizionarea cu energie electrică, la aprovizionarea cu energie a Europei. Îmi aduc aminte prima abordare extrem de solidă pe care noi am avut-o legată de problema energiei la Marea Neagră - a fost la Hampton Court, la întâlnirea informală a Consiliului European în timpul președinției britanice, dacă bine îmi aduc aminte, în noiembrie 2005. A fost prima dată când, participând la sedințele, la Summiturile Consiliului, problema energiei a fost extrem de amanunțit dezbătută și concluzia a fost că trebuie create alternative, nu pentru substituirea surselor de energie existente, ci pentru a crea competiție, alternative pentru a diminua orice tentativă a unicului furnizor de energie de a utiliza energia ca instrument politic - mă refer la unicul furnizor de energie dinspre Rasarit.

Deci, crearea de alternative, crearea unei piețe a energiei este fundamentală pentru a diminua posibilitatea utilizării energiei ca instrument politic. De aceea, soluțiile adoptate la Summit, prin care organizația își asumă responsabilități de securizare a infrastructurilor energetice, mi se par extrem de importante. Fie că vorbim de sistemul de conducte, transport de gaze și titei, fie că vorbim despre sistemul de transport de energie electrică, fie că vorbim de securitatea centralelor electrice, fie că vorbim de securitatea rutelor de transport maritim pe care se aprovizionează statele NATO, ale Uniunii Europene cu energie, angajamentul sau angajarea NATO în protejarea infrastructurilor de transport energetic este un element fun-

16. April 2008

www.kas.de

www.kas.de/rumaenien

damental, având în vedere riscul de atac terorist pentru aceste infrastructuri.

Unul din mijloacele prin care statele membre NATO au stabilit să-și apere infrastructurile energetice nu este pur și simplu intervenția postfactum, ci, în primul rând, schimbul de informații, schimbul de informații asupra riscurilor de atac terorist pe infrastructurile energetice. V-aș ruga să vă imaginați un petrolier care pleacă de la Novorossiisk către Bosfor, sau un petrolier care vine dinspre Bosfor către Constanța, sabotat în Marea Neagră de un act terorist. Să ne imaginăm un act terorist, un atac terorist pe infrastructurile de transport gaze ale Gazprom - atacul terorist nu mai este o iluzie, nu mai este o ficțiune, ci poate fi, oricând, o realitate. Din acest motiv, decizia NATO de a-și asuma protejarea infrastructurilor energetice este extrem de importantă. Și noi nu numai că am susținut, dar am fost participanți extrem de activi în formularea părții din declarație care vizează securitatea infrastructurilor energetice.

Un alt domeniu în care România s-a manifestat extrem de puternic - și, așa putea spune, a avut leadership-ul sustinerii - este cel legat de sistemul de protecție anti-racheta. Aici, noi am plecat de la două realități ale organizației din care facem parte, ale NATO, și anume, principiul indivizibilității securității și principiul solidarității. Sunt cele două principii pe care le-am invocat în tot procesul de negociere cu privire la introducerea și acceptarea asumării, de către NATO, a creării unui sistem de apărare anti-racheta complementar sistemului american.

România, ca și Bulgaria, ca și Turcia, ca și sudul Italiei, ca și noile state membre din Balcani, sau noile state invitate să devină membre din Balcani, nu sunt protejate de sistemul anti-racheta american. Cu siguranță, aici au fost dezbateri puternice pentru că, trebuie să recunoaștem, într-un fel se vede securitatea pentru statele acoperite de sistemul anti-racheta american și altfel se vede securitatea pentru statele care nu beneficiază de această protecție.

Am fost bucuroși să constatăm, în cele din urmă, că toate statele membre au acceptat

ideea că NATO trebuie să-și asume crearea unui sistem complementar de apărare anti-racheta, având în

vedere că sunt multe state care dezvoltă astfel de sisteme de rachete cu rază lungă de acțiune, care pot lovi teritoriul României și nu numai al României, ci al tuturor statelor neacoperite de sistemul american. După adoptarea deciziei politice, în perioada imediat următoare, structurile tehnice ale Alianței, cu reprezentarea tuturor statelor, vor trece la elaborarea soluțiilor creării sistemului NATO - sistem ce, repet, în viziunea NATO, trebuie să fie un sistem complementar cu sistemul american.

În sfârșit, despre Summitul NATO putem vorbi foarte mult. Aș mai aborda doar două subiecte - primul se referă la Afganistan. Decizia în ceea ce privește Afganistanul a fost extrem de importantă și ea se constituie ca un document de viziune. În ceea ce privește Afganistanul - și aceasta este proba capacității NATO de a se transforma - este pentru prima dată când Alianța nu are o abordare strict militară. În Afganistan, ca și în Balcanii de Vest, ca și în alte teatre de operațiuni unde a fost implicată, armata NATO s-a dovedit a fi invincibilă. Ea nu a putut fi învinsă nici în Balcani în timpul intervenției din '99, nici în Afganistan. Dar realitatea din teatre ne arată că victoria militară nu este suficientă pentru a ne atinge obiectivele. Simpla victorie militară nu rezolvă problema într-o intervenție de tipul celei din Afganistan, cum s-a dovedit că nici în Balcanii de Vest simpla victorie militară nu este suficientă.

Adoptarea de către NATO a unei decizii care vizează, în afara suplimentării efectivelor din Afganistan, dezvoltarea economică, dezvoltarea instituțională, dezvoltare socială, constituirea armatei naționale - sunt elemente care fac din Afganistan o țară pentru care NATO a adoptat o soluție departe de a fi doar militară, ci o soluție complexă, care are ca obiectiv final nu victoria militară, ci așezarea pe baze democratice a țării pe un fond de dezvoltare economică.

Concluzia că intervenția împotriva terorștilor nu poate avea doar dimensiune militară

16. April 2008

www.kas.de

www.kas.de/rumaenien

arata capacitatea NATO de a se adapta unor realitati si de a-si asuma responsabilitati dincolo de responsabilitatea victoriei militare. Noi, românii, avem convingerea ca, în Afganistan, Alianta va avea un succes generat exact de decizia adoptata la Summitul de la Bucuresti. Cu certitudine, nu este un succes care sa fie obtinut în trei luni, în sase luni - va fi nevoie de ani de prezenta militara, de efort economic, de efort institutional, pentru ca Afganistanul sa nu mai fie un furnizor de amenintare terorista pentru statele lumii civilizate.

Summitul a prilejuit, de asemenea, întâlnirea, în interiorul Summitului NATO-Rusia, cu presedintele Vladimir Putin. Este evident ca, pentru statele membre NATO, pentru Alianta ca structura politico-militara, parteneriatul cu Rusia este un element fundamental, un element pe care niciun stat membru nu-l poate neglija. Si aici, venind la ceea ce domnul Dick cita mai înainte din declaratiile ale Cancelarului Merkel, trebuie sa observam o realitate. Pentru relatia cu Rusia, exista abordari relativ diferite, desi toate statele membre pleaca de la realitatea ca relatia NATO-Federatia Rusa este fundamentala pentru securitatea globala. Este clar ca, în interiorul Aliantei, sunt abordari diferite în relatia cu Rusia, bazate pe relatia bilaterala Rusia-state membre NATO. Si aici, trebuie sa va spun ca punctul de vedere al României este ca statele membre NATO, ca de altfel, si statele membre ale Uniunii Europene, trebuie sa aiba o pozitie comuna. Nu vom reusi sa fim unitari în abordarea noastra fata de Rusia, daca vom transfera relatia bilaterala ca pozitie a fiecarui stat în interiorul NATO.

Avem nevoie de cooperarea Rusiei pentru a asigura securitatea cetatenilor nostri si pentru a garanta securitatea pentru cetatenii Federatiei Ruse. Dar avem, în acelasi timp, nevoie de o politica unitara în relatia cu Federatia Rusa. Nu voi da alte exemple, ci ma voi margini la ceea ce este cunoscut si acceptat în linii mari de toata lumea. Este clar ca fostele state comuniste sunt mai reticente în relatia cu Federatia Rusa decât vechile democratii europene, sau chiar decât Statele Unite. Este o reticenta care vine din realitatile partii a doua a secolului

trecut si care se poate materializa în cuvinte printr-unul singur: înca, lipsa de încredere. Este clar ca si unii, si altii trebuie sa de asim acest complex al trecutului, cu baze reale în istoria noastra, si sa credem unii în bunacredinta a celorlalti. Este o chestiune care tine si de popoarele noastre, nu este un lucru legat strict de politicieni - politicienii, de putine ori, isi pot permite sa iasa din ceea ce un întreg popor, o mare parte a poporului gândeste despre o anume relatie.

Spun foarte deschis: daca în relatia NATO - Federatia Rusa exista o problema, aceasta este legata, în primul rând, de faptul ca fostele state comuniste înca manifesta reticenta, lipsa de încredere, care este legata nu numai de ultimii 50 de ani, ci de istoria de secole. Nu pot evalua în ce masura lipsa de încredere înca mai este justificata - personal, cred ca nu - dar, în egala masura, constatam aceasta lipsa de încredere si dinspre Federatia Rusa catre organizatia din care noi facem parte. Si atunci nu exista decât o singura solutie pentru relatia NATO - Federatia Rusa: transparenta, parteneriatul solid bazat pe transparenta. Pâna la urma, riscurile asimetrice ne afecteaza în mod egal. Daca discutam de riscuri legate de terorism, Federatia Rusa a fost în mod egal tinta actelor teroriste, fie ca ne referim la Beslan sau la teatrul din Moscova, asa cum au fost lovite de terorism state membre NATO, ca Spania, Statele Unite, Marea Britanie. Este un risc care ne vizeaza în mod egal - state membre ale Aliantei si Federatia Rusa.

Riscul traficului ilegal de armament vizeaza în mod egal si securitatea statelor membre, si securitatea Federatiei Ruse. Pericolul izbucnirii unor razboaie regionale în proximitatea frontierelor Rusiei sau în proximitatea statelor membre NATO, sau a unor razboaie mai îndepartate, dar cu efecte pentru securitatea Federatiei Ruse si a statelor membre NATO este egal. Traficul de droguri, un alt risc asimetric, afecteaza, în mod egal, populatiile statelor membre NATO si populatia Federatiei Ruse, si ia amploare ori câte eforturi s-a facut în ultima perioad - drogurile afecteaza fibra natiunilor. În momentul de fata, ele reprezinta un risc real pentru generatiile tinere, fie ca vorbim de natiuni

Konrad-Adenauer-Stiftung e. V.

AUSLANDSBÜRO RUMÄNIEN

16. April 2008

www.kas.de

www.kas.de/rumaenien

membre ale NATO sau de Federatia Rusa. Traficul ilegal de persoane afecteaza, în mod egal, securitatea statelor membre NATO si a Federatiei Ruse.

Banii obtinuti din traficul ilegal de persoane, din droguri, din trafic ilegal de armament sunt bani care, de regula, se îndreapta în actiuni împotriva statelor, în actiuni împotriva populatiei statelor democratice. Or, cât de repede posibil, statele membre NATO si Federatia Rusa trebuie sa iesim din ceea ce istoria a lasat în mintile noastre, pe buna dreptate - teama, îngrijorare - si sa privim la riscurile care ne ameninta în mod egal, garantându-ne ca actiunile unora nu sunt îndreptate împotriva celuilalt, ci împotriva riscurilor care ne afecteaza pe toti.

Din acest motiv, cred ca este esential sa nu discutăm pe baza relatiei bilaterale, ci sa formulăm o pozitie unitara în care suntem si puternici, si mult mai clari, si mult mai credibili în relatia cu Rusia. Rusia trebuie sa înțeleaga ca nu are un adversar în NATO, iar parte din statele member NATO, în general cele nou-venite, cele foste comuniste, trebuie sa dobândeasca încrederea ca niciodata nu se va mai repeta ce a fost în istoria recenta în relatia cu Federatia Rusa.

Cam acestea ar fi câteva elemente pe care am vrut sa vi le transmit. Sigur, daca discutăm despre deciziile Summitului NATO, putem discuta si despre aceea de a ne constitui într-o organizatie care sa lupte împotriva atacurilor cibernetice. Putem sa ne manifestăm si satisfactia ca Marea Neagra a fost recunoscuta prin documentul NATO ca fiind o regiune de importanta strategica pentru Alianta, tratata ca atare. Sau ne putem bucura de faptul ca, desi avem pareri diferite în ceea ce priveste legitimitatea Kosovo, am reusit sa avem cu totii aceeasi parere legata de sustinerea integritatii teritoriale a statelor care, pe teritoriul lor, au astfel de conflicte înghetate, precum Moldova, Georgia, Azerbaidjanul, Armenia.

Personal, consider ca interesele României, ca de altfel si ale celorlalte state, au fost bine reprezentate în decizia politica adoptata de NATO la Bucuresti. Apreciez ca a fost un Summit care a pus România în

valoare, un Summit care a aratat ca România este nu numai un partener serios si un furnizor de securitate pentru NATO, ci este si statul în care o astfel de manifestare se poate organiza cu riscuri minime de securitate si cu capacitate maxima de a oferi facilitati.